

استعدادیابی و نقش تجارب حرکتی داوطلبان در موفقیت آن‌ها در آزمون‌های ورودی رشته تربیت بدنی*

ابوالفضل فراهانی^۱، سارا سراج^۲

۱. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام‌نور**

۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، مرکز تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیام‌نور تهران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۲/۰۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۰۹/۰۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر که از نوع مطالعات توصیفی و پیمایشی می‌باشد، بررسی استعدادیابی و نقش تجارب حرکتی داوطلبان در موفقیت آن‌ها در آزمون‌های ورودی رشته تربیت بدنی بود. نمونه آماری را ۷۱۰ نفر از داوطلبان سال تحصیلی ۸۹-۹۰ دانشگاه پیام‌نور که به صورت تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند، تشکیل دادند. شایان ذکر است که از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها، آزمون لون برای بررسی تجانس واریانس، آزمون یومن ویتنی جهت بررسی تفاوت بین میانگین رتبه‌ها و آزمون تی مستقل به منظور بررسی تفاوت بین میانگین‌ها استفاده گردید. نتایج نشان می‌دهد که در وضعیت استقامت عضلات کمر بند شانه‌ای و عضلات شکم و چابکی داوطلبان با دیپلم تربیت بدنی نسبت به داوطلبان با دیپلم غیر تربیت بدنی تفاوت معناداری به لحاظ آماری مشاهده نمی‌شود و تنها نیروی عضلانی داوطلبان دیپلم تربیت بدنی نسبت به سایر دیپلم‌ها تفاوت معناداری داشته و بالاتر می‌باشد. یافته‌های پژوهش حاضر از این جهت حائز اهمیت و تحلیل می‌باشند که محدود کردن زمینه‌های پذیرش دانشجوی تربیت بدنی در مقاطع بالاتر (به ویژه کارشناسی ارشد) به دانش‌آموختگان تربیت بدنی نمی‌تواند ایده قابل قبولی باشد و ممانعت از ورود آن دسته از داوطلبانی که دارای علاقه واقعی به تحصیل در رشته تربیت بدنی هستند؛ اما سوابق تحصیلی آن‌ها در رشته غیرهمنام می‌باشد، فاقد توجیه علمی بوده و استمرار روند فعلی مبنی بر آزاد گذاشتن ورود به این رشته از سایر رشته‌های تحصیلی، زمینه جذب بهتر استعداد‌های ورزشی در این رشته را فراهم خواهد آورد.

واژگان کلیدی: تجارب حرکتی، استعدادیابی، آزمون ورودی، تربیت بدنی

*این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی می‌باشد که با حمایت مالی معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه پیام‌نور انجام گرفته است.

مقدمه

استعدادیابی به‌ویژه برای افرادی که با ورزشکاران جوان کار می‌کنند و به سطوح رقابتی چشم دارند، همواره به‌عنوان موضوعی پیچیده مطرح بوده است. میشل^۱ (۱۹۹۲) استعدادیابی را روشی می‌داند که مربیان و سازمان‌های ورزشی در گزینش ورزشکارانی که امکان موفقیت آن‌ها در یک ورزش بیشتر است، به‌کار می‌برند. شایان‌توجه است که تا این اواخر شناسایی ورزشکاران بر مبنای انتخاب طبیعی (انتخاب بر مبنای بینش مربی) بوده است و این موضوع اکنون نیز در بسیاری از کشورها وجود دارد (امیرتاش، ۱۳۸۴، ۲۷). در مقابل این روش، روش علمی قرار دارد که پیروی از نظام استعدادیابی (راهنمایی افراد به‌سوی ورزش‌های خاص و انتخاب افراد مستعد از میان آن‌ها با توجه به استعدادهای ذاتی ایشان) را الگوی کار خود قرار داده است (طهماسبی، ۱۳۸۹، ۲۵).

نتایج پژوهشی در سال (۱۳۹۰) نشان داد که از نظر مسئولان، مربیان و ورزشکاران در شرایط موجود الگویی برای استعدادیابی در کشور وجود ندارد ($P \leq 0/05$). مناسب‌ترین سن برای شروع این رشته ۱۰-۱۲ سالگی بوده و بهترین تیپ بدنی، اکتومورف (بلند و عضلانی) است و آموزش و پرورش می‌بایست نقش اصلی را در فرایند استعدادیابی برعهده داشته باشد ($P \leq 0/05$). علاوه بر این، نتایج مشترک بین نظرسنجی و فعالیت میدانی بیانگر این بود که محیط ساق پا و عامل استقامت قلبی - تنفسی و نیز تمرکز، مهم‌ترین پیشگوهای معنادار در تشخیص ورزشکاران به‌شمار می‌روند ($P \leq 0/05$) (فرخی، ۱۳۹۰، ۱۱۵).

همچنین، نتایج نشان دادند که ۹۸/۱ درصد از آزمودنی‌ها اهمیت استعدادیابی در ورزش هندبال را زیاد و بسیار زیاد دانسته و ۶۷/۶ درصد از آن‌ها از آن استفاده می‌کنند؛ اما اطلاعات بیشتر آن‌ها درباره روش‌های استعدادیابی، متوسط و کمتر از آن است. بیشتر آزمودنی‌ها مناسب‌ترین سن برای استعدادیابی در هندبال را دو سال آخر دبستان و دوره راهنمایی دانسته و جایگاه سازمانی آن را در وزارت آموزش و پرورش پیشنهاد کرده‌اند (۷۴/۷ درصد). همچنین، ۸۲/۵ درصد از آزمودنی‌ها میزان موفقیت روش‌های متداول در استعدادیابی برای هندبال را متوسط و کمتر از آن ارزشیابی کرده‌اند و مهم‌ترین اشکالات در این زمینه را به ترتیب عدم استفاده از افراد متخصص، کمبود امکانات و عدم برنامه‌ریزی اصولی دانسته‌اند. علاوه بر این، اولویت‌بندی ابعاد کلی استعدادیابی از نظر آزمودنی‌ها به ترتیب عبارت است از: ارتفاع قد در بعد پیکری، سرعت عکس‌العمل در بعد آمادگی‌های عمومی بدنی، دریافت در بعد تکنیک‌های انفرادی، حرکات کشویی (بیرون‌زدگی) در بعد تاکتیک‌های انفرادی، نسبت قد به وزن در بعد ترکیب بدن، اعتماد به نفس در بعد مهارت‌های روانی و روحیه همکاری در بعد مهارت‌های اجتماعی. (امیرتاش، ۱۳۸۴، ۲۸).

---

1. Michel

در این راستا، پژوهشی با عنوان "بررسی وضع موجود و تدوین شاخص‌های استعدادیابی در رشته دوومیدانی" به وسیله پرسش‌نامه انجام گرفت که بیانگر نتایج زیر می‌باشد:

۱. ۷۶/۳ درصد از آزمودنی‌ها اظهار داشتند که در ایران الگوی استعدادیابی مشخصی وجود ندارد؛ اما ۹۱ درصد از آن‌ها بر این باور بودند که وجود الگوی استعدادیابی در ایران ضروری می‌باشد.

۲. ۸۲/۵ درصد از آزمودنی‌ها ملاک استعدادیابی را انجام آزمون‌های عمومی مانند ارزیابی ساختاری و آزمون‌های اختصاصی دانسته‌اند و ۶۸/۸ درصد از آن‌ها بهترین سن استعدادیابی را ۱۴-۱۰ سالگی پیشنهاد نموده‌اند.

۳. ۴۱/۳ درصد از آزمودنی‌ها عملی‌ترین شیوه استعدادیابی در ایران را در این برهه از زمان، مسابقات دانسته و ۳۲/۵ درصد از انجام آزمون‌های مختلف نام برده‌اند (علی‌جانی و عیدی، ۱۳۸۱، ۲۱).

تربیت بدنی و علوم ورزشی به عنوان یک رشته دانشگاهی یکی از شاخه‌های علوم انسانی است که از جهات مختلف با علوم پایه و تندرستی پیوند یافته و نقش آن در رابطه محکم با توان بخشی و بهسازی جسمی و روانی افراد جامعه غیرقابل انکار می‌باشد. دامنه فعالیت و کارایی تربیت بدنی و علوم ورزشی در امر آموزش و پرورش و بهداشت فردی و اجتماعی بسیار وسیع و گسترده است؛ به طوری که تمام گروه‌های سنی را از پیش از تولد تا دوره سال خردگی و کهولت شامل می‌شود. آنچه سبب ماندگاری و رونق این رشته علمی شده است، ضرورت و اهمیت ویژه نقشی است که همواره در تربیت آدمی ایفا کرده است. تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشی گسترده و چندوجهی می‌باشد که گستردگی آن ناشی از گسترش نیازهای انسان در گذر زمان بوده و چندوجهی بودن آن معلول تعامل گریزناپذیر این رشته در ارتباط با دیگر دانش‌های عصر خود می‌باشد؛ از این رو، تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشی بین رشته‌ای محسوب می‌شود (طهماسبی، ۱۳۸۹، ۲۷).

یکی از راه‌های شناسایی استعدادها، برگزاری آزمون‌های ورودی برای سنجش قابلیت‌های جسمانی داوطلبان تحصیل در رشته تربیت بدنی است (فیلیپس ۲۰۰۹، لی هی ۲۰۱۰). هادوی در پژوهشی به بررسی وضعیت جسمانی و قابلیت داوطلبان ورود به دوره کارشناسی رشته تربیت بدنی پرداخت که لازم به ذکر است که در این پژوهش میانگین سنی بیشتر داوطلبان ۱۹ سال بوده است. همچنین، پسران در تمامی گروه‌های سنی در استقامت عضلات شکم نسبت به دختران تفاوت چشمگیری داشته‌اند؛ اما این اختلاف در گروه سنی ۲۵ ساله‌ها با کاهش بسیاری مواجه بوده است. در انتخاب معیارهای گزینش داوطلبان رشته تربیت بدنی باید به دو نکته توجه نمود: الف. گزینش اختصاصی علاوه بر دنبال نمودن اهداف اصلی تربیت بدنی می‌بایست با معیارهای کلی انتخاب دانشجویان کشور

-
1. Philips
  2. Leahey

توسط سازمان سنجش هماهنگ باشد؛ ب. در گزینش افراد از معیارهایی استفاده شود که با محتوای دروس دوره تحصیلی و حرفه آینده داوطلبان در ارتباط مستقیم باشد (هادوی، ۱۳۷۵، ۷۶-۷۵).

در این راستا، تندنویس (۱۳۷۹) در پژوهشی با عنوان "مطالعه توصیفی سوابق تحصیلی و ورزشی دانشجویان مقطع کارشناسی رشته تربیت بدنی دانشگاه‌های کشور" گزارش کرد که ۶۴/۷ درصد از کل دانشجویان دارای دیپلم تجربی بوده و معدل دیپلم ۷۲ درصد از پسران و ۱۲/۸ درصد از دختران بین ۱۴ تا ۱۷ می‌باشد. شایان ذکر است که میانگین معدل دیپلم دختران بیشتر از پسران بود. علاوه بر این، در مقطع کارشناسی معدل ۷۱/۴ درصد از دختران و ۴۲/۶ درصد از پسران بین ۱۶ تا ۱۷ بود و معدل کارشناسی حدود ۹۰ درصد از پذیرفته‌شدگان کارشناسی ارشد بین ۱۴ تا ۱۷ گزارش گردید. باید عنوان نمود که ۹۳/۵ درصد از دانشجویان فارغ‌التحصیل رشته تربیت بدنی بودند. همچنین، تنها ۵/۷ درصد از پذیرفته‌شدگان فارغ‌التحصیل یک سال قبل بودند و ۴۰ درصد از آن‌ها سه یا چهار سال پس از فارغ‌التحصیلی موفق به ورود به کارشناسی ارشد شده و حدود ۱۷ درصد از آن‌ها پس از هفت سال یا بیشتر پذیرفته شده بودند. ذکر این نکته ضرورت دارد که ۱۹/۶ درصد از پذیرفته‌شدگان سابقه قهرمانی در هیچ رشته‌ای را نداشتند. در این ارتباط، ۲۱/۲ درصد از دانشجویان پسر دارای سابقه قهرمانی در رشته فوتبال بودند و پس از فوتبال، سوابق قهرمانی آن‌ها در رشته‌های والیبال و دوومیدانی بود و دختران نیز در والیبال، شنا و بسکتبال دارای سابقه قهرمانی بودند. البته، سطح قهرمانی ۲۹/۵ درصد از کل دانشجویان در حد استان، ۱۲/۲ درصد در سطح ملی و ۴/۹ درصد در سطح بین‌المللی بود (تندنویس، ۱۳۷۹، ۱۱).

رابطه پیشینه حرکتی با قابلیت‌های جسمانی: اگرچه شواهد علمی معتبری مبنی بر این که فعالیت‌های مهارتی می‌توانند نارسایی‌های شناختی و عقب‌افتادگی‌های حرکتی پایه را جبران کنند، وجود ندارد؛ اما به نظر می‌رسد که تجربه‌های حرکتی نقش مهمی در رشد ادراکی - حرکتی انسان‌ها دارند. توانایی‌های حرکتی با نسبت‌های متفاوتی متأثر از وراثت و محیط می‌باشند؛ اما اثر ورزش و آموزش مهارت‌های حرکتی (به‌ویژه در دوره‌های حساس رشد) و برنامه‌ریزی صحیح برای بهبود عملکردهای ادراکی - حرکتی را نمی‌توان نادیده گرفت (نورول و نانسی^۱، ۱۹۹۶، ۳۰).

در این ارتباط، در پژوهشی که به بررسی ارتباط بین تجربه‌های حرکتی و برخی از قابلیت‌های جسمانی پرداخت و نیز در پژوهشی که تجربه‌های حرکتی را در ارتباط با سطح مهارت وزنه‌برداران مورد بررسی قرار داد، بر اثر مثبت و معنادار آماری بین تجربه‌های حرکتی و مهارت‌های حرکتی پایه در بهبود سطح عملکرد ورزشی تأکید گردید (پلنت^۲، ۱۹۹۴).

-
1. Norvell & Nancy
  2. Plant

در این راستا، نویسنده کتاب "رشد و تکامل حرکتی در طول عمر" ضمن اظهار این ایده کلی که "نمی‌توان از هرگونه تجربه انسانی حتی به‌عنوان بخشی از فرایند رشد طبیعی صرف‌نظر کرد"، معتقد است که برای رشد ادراکی - حرکتی، تجربه‌های اولیه فرد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. پژوهش‌های روان‌شناسان رشد نیز حاکی از آن است که بین مهارت‌های حرکتی و رشد حرکتی مهارت‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد؛ بدین‌معناکه هرچه سطح مهارت‌های حرکتی در دوره اولیه رشد بالاتر باشد، احتمال موفقیت فعالیت‌های ورزشی در سال‌های آتی افزایش می‌یابد (هی وود، ترجمه نمازی‌زاده، ۱۳۸۰، ۴۳۹). در این زمینه، در پژوهشی با عنوان "اثر پیشینه علمی و تجربه‌های حرکتی در موفقیت تحصیلی دانشجویان تربیت‌بدنی" به بررسی رابطه آمادگی‌های حرکتی با موفقیت دروس عملی رشته تربیت‌بدنی پرداخته شد. در این پژوهش که نمونه آماری آن را ۴۶۰ دانشجوی کارشناسی از دانشگاه‌های دولتی کل کشور تشکیل دادند، گزارش گردید که بین نمره آزمون عملی ورود به دانشگاه با موفقیت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. جزئیات این رابطه آماری در جدول زیر بیان شده است (فراهانی، ۱۳۸۲، ۵۰).

جدول ۱- هم‌بستگی بین مؤلفه‌های پیشینه علمی و تجربه‌های حرکتی با موفقیت تحصیلی

متغیرهای پیشینه علمی آزمون هم‌بستگی	نمره آزمون ورودی (نظری)	نمره آزمون علمی ورودی (تجربه‌های حرکتی)	معدل دیپلم متوسطه
موفقیت تحصیلی	-	-	-
هم‌بستگی	۰/۲۸۳	۰/۶۳۴	۰/۱۳۸
سطح معناداری	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۳
تعداد	۴۵۹	۲۰۹	۴۵۷

سازمان سنجش آموزش کشور هر سال علاوه بر برگزاری آزمون نظری، با برگزاری آزمون عملی و آزمون‌های قابلیت‌های جسمانی نسبت به انتخاب داوطلبان واجد شرایط در رشته تربیت‌بدنی اقدام می‌کند. در این راستا، این امر که می‌بایست فرصت ادامه تحصیل در اختیار همه قرار گیرد و افراد مستعد در جریان رشد و توسعه، استعداد خود را شکوفا سازند و نیز این‌که با توجه به محدودیت امکانات و اعتبارات، ابتدا لازم است با بهره‌گیری از روش‌های علمی، افراد مستعد و واجد شرایط برای ادامه تحصیل انتخاب شوند تا سرمایه‌گذاری انجام‌شده، بهره‌وری بیشتر و اثر پایدارتری را در امر توسعه به‌همراه داشته باشد، دو نگاه اصلی حاکم بر سرمایه‌گذاری در آموزش و منابع انسانی می‌باشد.

در این زمینه، در پژوهش حاضر سعی خواهد شد به این سؤالات پاسخ داده شود که استعدادیابی و گزینش برترین‌ها برای ادامه تحصیل در رشته تربیت‌بدنی از طریق آزمون‌های سنجش قابلیت‌های جسمانی تمکان‌پذیر می‌باشد؟ آیا استعدادهای ورزشی با تجارب حرکتی افراد در ارتباط است؟ آیا انتخاب دانشجویان تربیت‌بدنی از بین دارندگان دیپلم ورزش و یا در نظر گفتن سهم و اعمال ضریب بر آزمون ورودی آن‌ها می‌تواند در انتخاب بهترین‌ها برای ادامه تحصیل یاری‌رسان باشد؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی - پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را ۱۳۵۰ داوطلب ورود به دانشگاه از کلیه استان‌های کشور تشکیل دادند که از میان آن‌ها ۷۱۰ نفر به صورت تصادفی - طبقه‌ای از کل استان‌های کشور برای انجام این پژوهش انتخاب گردیدند.

ابزار گردآوری داده‌ها عبارت بود از: چک‌لیست وضعیت آمادگی جسمانی، چک‌لیست وضعیت سلامت عمومی، ترازو، اندازه‌گیری وزن، متر نواری، اندازه‌گیری قد بدون کفش، آزمون درازونشست اصلاح‌شده (پاها به صورت جمع و دست‌ها به شکل ضربدری در یک دقیقه)، آزمون بارفیکس اصلاح‌شده کوتاه (پاشنه پا روی زمین)، آزمون خم‌شدن نشسته با استفاده از جعبه برای عضلات پشت و همسترینگ و آزمون دوی ۸۰۰ متر برای سنجش آمادگی قلبی - عروقی.

به منظور بررسی داده‌ها از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس^۱ استفاده گردید و جهت توصیف داده‌ها از جدول توزیع فراوانی، نمودار میله‌ای، شاخص مرکزی میانگین و شاخص پراکندگی انحراف استاندارد بهره گرفته شد. علاوه بر این، در بخش دوم به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش آزمون‌های کلموگروف - اسمیرنوف (جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها)، آزمون لون (برای بررسی تجانس واریانس)، آزمون یومن ویتنی (برای بررسی تفاوت بین میانگین رتبه‌ها) و آزمون تی مستقل (برای بررسی تفاوت بین میانگین‌ها) مورد استفاده قرار گرفت. لازم به ذکر است که در بررسی آزمون فرضیه‌ها، سطح معناداری برابر با $(P \leq 0/05)$ در نظر گرفته شد.

نتایج

ابتدا به شرح گزارش جمعیت‌شناختی آزمون‌های پژوهش مشتمل بر وضعیت شرکت‌کنندگان با دیپلم تربیت‌بدنی و غیرتربیت‌بدنی پرداخته می‌شود و متغیرهای سن، قد و وزن آزمودنی‌ها بیان می‌گردد.

جدول ۲- توزیع فراوانی نوع مدرک تحصیلی

مدرک تحصیلی	فراوانی	درصد
تربیت بدنی	۳۲	۳/۸
غیر تربیت بدنی	۶۷۸	۸۰/۰
بدون پاسخ	۱۳۸	۱۶/۳
مجموع	۸۴۸	۱۰۰

براساس نتایج، حداقل سن داوطلبان ۱۸ و حداکثر سن آن‌ها برابر با ۵۷ سال می‌باشد. میانگین کلی سن نیز معادل ۲۷/۶۹ و انحراف استاندارد آن برابر با ۶/۳ است. همچنین، میانگین سن پسران معادل ۲۷/۹۳ با انحراف استاندارد ۶/۳۹ و میانگین سن دختران برابر با ۲۷/۳۶ با انحراف استاندارد ۶/۱۶ می‌باشد.

علاوه بر این، میانگین کلی وزن برابر با ۷۱/۳۳ کیلوگرم و انحراف استاندارد آن معادل ۱۴/۲۳ است. میانگین وزن پسران نیز برابر با ۷۷/۹۳۵ کیلوگرم با انحراف استاندارد ۱۳/۱۷ و میانگین وزن دختران معادل ۶۲/۴۶ کیلوگرم با انحراف استاندارد ۱۰/۱۹ می‌باشد.

همچنین، میانگین کلی قد برابر با ۱۶۹/۴۲ سانتی‌متر و انحراف استاندارد آن معادل ۱۱/۳۲ است. میانگین قد پسران نیز برابر با ۱۷۵/۳۹ سانتی‌متر با انحراف استاندارد ۱۰/۷۴ و میانگین قد دختران معادل ۱۶۱/۴۱ سانتی‌متر با انحراف استاندارد ۵/۷۹ می‌باشد.

با شرح ویژگی‌های آزمودنی‌ها ابتدا نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنوف در مورد نرمال بودن توزیع طبیعی داده‌ها پرداخته می‌شود و سپس، گزارش آزمون فرضیه‌ها بیان می‌گردد.

جدول ۳- نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنوف برای توزیع طبیعی داده‌ها

شاخص	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد	سطح معناداری
بارفیکس	۱۵/۳۶	۶/۶۸	۲/۹۴	۰/۰۰۱
درازونشست	۱۷/۳۰	۴/۰۱	۲/۶۶	۰/۰۰۱
چابکی	۱۳/۶۴	۲/۱۰	۱/۶۱	۰/۰۰۱
پرتاب توپ طبی	۴/۸۴	۱/۲۵	۳/۷۳	۰/۰۰۱

نتایج جدول شماره سه بیانگر آن است که توزیع داده‌های بارفیکس ($Z=۲/۹۴$, $P=۰/۰۰۱$)، درازونشست ($Z=۲/۶۶$, $P=۰/۰۰۱$)، چابکی ($Z=۱/۶۱$, $P=۰/۰۰۱$) و پرتاب توپ طبی ($Z=۳/۷۳$, $P=۰/۰۰۱$) طبیعی نمی‌باشد؛ بنابراین، به منظور تحلیل استنباطی داده‌های مذکور براساس مدرک تحصیلی "نوع دیپلم" (تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی) از آزمون ناپارامتریک یومن ویتنی استفاده گردید.

در آزمون فرضیه اول مبنی بر بررسی تفاوت بین میانگین رتبه‌های استقامت عضلانی کمر بند شانه‌ای (بارفیکس) براساس نوع دیپلم مشخص شد که اختلاف معناداری بین میانگین رتبه‌های استقامت عضلانی کمر بند شانه‌ای براساس نوع دیپلم وجود ندارد.

جدول ۴- نتایج آزمون یومن ویتنی در خصوص تفاوت بین میانگین رتبه‌ها

ردیف	نوع دیپلم	میانگین رتبه	تعداد	خطای استاندارد	سطح معناداری
۱	تربیت‌بدنی	۳۰۸/۹۵	۳۲	-۱/۳۱۵	۰/۱۸۸
۲	غیر تربیت‌بدنی	۳۵۷/۷۰	۶۷۸		

در آزمون فرضیه دوم مبنی بر بررسی تفاوت بین میانگین رتبه‌های استقامت عضلات شکمی (درازونشست) براساس نوع دیپلم مشخص شد که اختلاف معناداری بین میانگین رتبه‌های استقامت عضلات شکمی (درازونشست) براساس نوع دیپلم وجود ندارد.

جدول ۵- نتایج آزمون یومن ویتنی در خصوص تفاوت بین میانگین رتبه‌ها

ردیف	نوع دیپلم	میانگین رتبه	تعداد	خطای استاندارد	سطح معناداری
۱	تربیت‌بدنی	۴۰۶/۷۵	۳۲	-۱/۴۵۱	۰/۱۴۷
۲	غیر تربیت‌بدنی	۳۵۳/۰۸	۶۷۸		

همچنین، در آزمون فرضیه سوم مبنی بر بررسی تفاوت بین میانگین رتبه‌های چابکی (داده‌های آزمون ۴*۹) براساس نوع دیپلم، نتایج نشان می‌دهد که اختلاف معناداری بین میانگین رتبه‌های چابکی براساس نوع دیپلم وجود ندارد.

جدول ۶- نتایج آزمون یومن ویتنی در خصوص تفاوت بین میانگین رتبه‌ها

ردیف	نوع دیپلم	میانگین رتبه	تعداد	خطای استاندارد	سطح معناداری
۱	تربیت‌بدنی	۲۸۶/۷۲	۳۲	-۱/۹۴۱	۰/۰۵۲
۲	غیر تربیت‌بدنی	۳۵۸/۷۵	۶۷۸		

در نهایت، در آزمون فرضیه چهارم که با هدف بررسی تفاوت بین میانگین رتبه‌های نیروی عضلانی (پرتاب توپ طبی) داوطلبان تربیت‌بدنی و غیر تربیت‌بدنی انجام گرفت، گزارش شد که اختلاف معناداری بین میانگین رتبه‌های نیروی عضلانی (پرتاب توپ طبی) براساس نوع دیپلم وجود دارد که در این میان، بالاترین میانگین مربوط به داوطلبان تحصیل کرده در رشته غیر تربیت‌بدنی (۳۶۱/۶۲)

بوده و پایین‌ترین میانگین مربوط به داوطلبان تحصیل‌کرده در رشته‌های تربیت‌بدنی (۲۲۵/۷۳) می‌باشد.

جدول ۷- نتایج آزمون یومن ویتنی در خصوص تفاوت بین میانگین رتبه‌ها

ردیف	نوع دیپلم	میانگین رتبه	تعداد	خطای استاندارد	سطح معناداری
۱	تربیت‌بدنی	۲۲۵/۷۳	۳۲	-۳/۳۶	۰/۰۰۱
۲	غیرتربیت‌بدنی	۳۶۱/۶۲	۶۷۸		

در سطح (P≤۰/۰۱) معنادار است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش در گزارش فرضیه‌های چهارگانه که با هدف بررسی تفاوت داوطلبان با دیپلم تربیت‌بدنی و مقایسه آن با داوطلبان دارای دیپلم غیرتربیت‌بدنی صورت گرفته بود، نشان داد که در ارتباط با وضعیت استقامت عضلات کمر بند شانه‌ای و عضلات شکم، چابکی و نیروی عضلانی داوطلبان با دیپلم تربیت‌بدنی نسبت به داوطلبان با دیپلم غیرتربیت‌بدنی به‌جز در نیروی عضلانی، تفاوت معناداری به‌لحاظ آماری در سه مؤلفه دیگر مشاهده نمی‌شود. این یافته از این نظر حائز اهمیت و تحلیل می‌باشد که محدود کردن زمینه‌های پذیرش دانشجوی تربیت‌بدنی در مقاطع بالاتر و به‌ویژه کارشناسی ارشد به دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی نمی‌تواند ایده قابل‌قبولی باشد؛ زیرا، همان‌طور که چهار سال تحصیل در دوران متوسطه در رشته تربیت‌بدنی زمینه مساعدتری را نسبت به سایر دیپلم‌ها ایجاد نکرده است، احتمالاً همین شرایط در دوره کارشناسی نیز متصور می‌باشد. به‌عبارت‌دیگر، اعتقاد برخی از کارشناسان مبنی بر این که ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد لزوماً می‌بایست برای دانش‌آموختگان کارشناسی تربیت‌بدنی صورت گیرد، فاقد پشتوانه علمی است و به‌نظر می‌رسد فراتر از نگاهی متعصبانه به رشته نباشد. لازم به‌ذکر است ممانعت از حضور افرادی (در مقطع بالاتر) که مدرک تحصیلی قبلی آن‌ها هم‌نام با رشته تربیت‌بدنی نمی‌باشد، از دست‌دادن استعدادها و نهفته در این رشته است که علی‌رغم تحصیل در رشته تربیت‌بدنی در مقطع تحصیلی پایین‌تر، دارای شرایط و زیرساخت‌های مهارتی - حرکتی در مقطع بالاتر بوده و یا (حداقل) نسبت به دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی دارای تفاوت معناداری به‌لحاظ بنیه جسمانی و حرکتی نمی‌باشند. نتیجه این بخش از پژوهش روند جاری سازمان سنجش مبنی بر پذیرش دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد از سایر دانش‌آموختگان غیرتربیت‌بدنی را مورد تأیید قرار می‌دهد. همچنین، بررسی عملکرد تحصیلی، به‌ویژه با تأکید بر جنبه‌های حرکتی و مقایسه دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد که دارای مدرک کارشناسی تربیت‌بدنی هستند با دارندگان مدارک کارشناسی در رشته‌های تحصیلی غیرهمنام، از زمینه‌های مطالعاتی برای انجام مطالعات تکمیلی و بیشتر در این مورد می‌باشد. بر مبنای نتایج می‌توان گفت که اکنون با افزایش ظرفیت

دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و این‌که برخی از رشته‌هایی تحصیلی مانند حقوق، روان‌شناسی و حسابداری در حوزه علوم انسانی به صورت سنتی از گذشته‌های دور مورد استقبال و انتخاب بسیار بالای داوطلبان ورود به دانشگاه بوده و در مقابل، رشته تربیت‌بدنی (در حال حاضر) وضعیت سده قبل مبنی بر این‌که راهی برای ورود به دانشگاه باشد را از داده است و داوطلبان علاقه‌مند می‌توانند در رشته موردنظر خود تحصیل نمایند، ممانعت از حضور آن دسته از داوطلبانی که دارای علاقه واقعی به تحصیل در رشته تربیت‌بدنی هستند؛ اما سوابق تحصیلی آن‌ها در رشته غیرهمنام می‌باشد، فاقد توجیه علمی است و استمرار روند فعلی مبنی بر آزادگذاشتن ورود به این رشته از تمامی رشته‌های تحصیلی، زمینه جذب بهتر استعدادهای ورزشی به این رشته تحصیلی را فراهم می‌آورد. نکته دیگری که می‌بایست مورد تحلیل قرار گیرد، این است که پژوهش‌هایی مبنی بر وجود رابطه مثبت و معنادار به لحاظ آماری بین تجربه‌های حرکتی با موفقیت‌های ورزشی و مهارتی وجود دارد (فراهانی، ۱۳۸۲، ۵۲-۴۱). علاوه بر این، نمی‌توان ورزش و آموزش مهارت‌های حرکتی، به ویژه در دوره‌های حساس رشد و برنامه‌ریزی صحیح برای بهبود عملکردهای اداری و حرکتی را نادیده گرفت (خلجی، ۱۳۸۱، ۴۲-۳۰). شایان ذکر است که پژوهش حاضر رابطه میان پیشینه و تجارب حرکتی با موفقیت‌های ورزشی بعدی را انکار نمی‌کند.

نکته بارز و قابل تأکید در پژوهش حاضر به عدم وجود تفاوت معنادار بین منتخبی از مؤلفه‌های آمادگی جسمانی و حرکتی بین داوطلبان با دیپلم تربیت‌بدنی در مقایسه با داوطلبان با دیپلم غیر تربیت‌بدنی اشاره دارد که نشان می‌دهد مهارت‌های حرکتی، وابستگی قابل‌اعتنایی به تحصیلات رسمی و مدرک تحصیلی دیپلم تربیت‌بدنی و ورزش ندارند.

آنچه در یافته‌های این پژوهش دارای اهمیت می‌باشد این است که محدود کردن زمینه‌های پذیرش دانشجوی تربیت‌بدنی در مقاطع بالاتر و به ویژه کارشناسی ارشد به دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی نمی‌تواند ایده قابل‌قبولی باشد و ممانعت از حضور آن دسته از داوطلبانی که دارای علاقه واقعی به تحصیل در رشته تربیت‌بدنی هستند؛ اما سوابق تحصیلی آن‌ها در رشته غیرهمنام می‌باشد، فاقد توجیه علمی بوده و استمرار روند فعلی مبنی بر آزادگذاشتن ورود به این رشته از سایر رشته‌های تحصیلی، زمینه جذب بهتر استعدادها و ورزشی در این رشته را فراهم می‌آورد.

با توجه به باورهای سنتی شاید این تفکر وجود داشته باشد که افراد با دیپلم تربیت‌بدنی در مهارت‌های و استعداد های حرکتی موفق تر از افراد با دیپلم غیر تربیت‌بدنی هستند اما تحقیق حاضر این تکرار را تایید نمی‌نماید و در آزمون های ورودی تربیت‌بدنی تفاوت معنا داری میان دو گروه افراد با تحصیلات تربیت‌بدنی و غیر تربیت‌بدنی ملاحظه نشده است.

منابع

1. Alijani. E. (2002). Assess the current situation and develop talent in track and field indices. *Winter Sports Science Research*, 1(4), 1-23. (Persian).
2. Ahmad. A. A., & Farahani. A. (2010). The role of social capital in improving talent management in physical education organization. *Sports Management Studies*, 4(13), 237-60. (Persian).
3. Amirtash. M. A. (2005). Current status and indicators of teacher talent elite men's handball hall. *Science of Movement*, 3(6), 25-51. (Persian).
4. Farahani. A. (2003). Effect of a scientific background and experience academic success of students in physical education. *Olympic Movement*, 11(3/4), 41-52. (Persian).
5. Farokhi. A. (2010). Review the current status and development of indicators of talent in the field of badminton. *Journal of Motor Behavior*, 3(9), 111-24. (Persian).
6. Gaeni. A. A. (2006). Check the status quo and develop indicators of talent in swimming. *Institute of Physical Education and Sport Sciences. Psychological research*.9(1-2), 45-55. (Persian).
7. Hadavi. F. (1996). Check the physical condition and mobility of applicants to undergraduate physical education. *Faculty of Physical Education and Sport Sciences; Tehran University*.75-6. (Persian).
8. Haywood. K. M. H. (2008). Growth and motor development in a lifetime (M. Namazizadeh & M. Aslani Khani, Trans). *Samt publication*. 439.
9. Khalaji. H., & Emad. M. (2002). The effect of the activity on cognitive function in children 4-6 years of motor. *Movement Publication*.1(1): 30-42. (Persian).
10. Leahey. E., Keith. B., & Crockett. J. (2010). Specialization and promotion in an academic discipline. *Research in Social Stratification and Mobility*, 28(2), 135-55.
11. Norvell. N., & Martin. P. (1996). Psychological and psychological benefits passive and aerobic exercise in middle-aged women. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 32(3), 29-36.
12. Phillips. N. (2009). Postgraduate specialisation in sports physiotherapy—Academic or clinical expertise? *Physical Therapy in Sport*, 10(3): 83.
13. Plant. J.R. (1994). Physical fitness and enhanced psychological health. *Current Psychology Research and Review*, 9(1). 3-24.
14. Tahmasby. M., Pezeshkirad. G. R., Shaban. A., & Qomi. H. (2010). Factors affecting the ability of agricultural students to enter the labor market in the era of globalization. *Journal of Higher Education in Iran*, 12 (4): 20-29. (Persian).
15. Tondnevis. F. (2001). Demographic characteristics, educational background, professional sports and physical education graduate students. *University of Tehran scientific Journals Databases*.7(7), 5-13. (Persian).

استناد به مقاله

فراهانی، ابوالفضل، و سراج، سارا. (۱۳۹۶). استعدادیابی و نقش تجارب حرکتی داوطلبان در موفقیت آنها در آزمون‌های ورودی رشته تربیت بدنی. مطالعات مدیریت ورزشی، ۹ (۴۲)، ۳۴-۲۲۳. شناسه دیجیتال: 10.22089/smrj.2017.594.1170

Farahani. A., & Seraj. S. (2017). Talent Identification and the Role of Volunteer Motor Experience in their Success in Entrance Exams for Physical Education. Sport Management Studies. 9 (42): 223-34. (Persian). Doi: 10.22089/smrj.2017.594.1170

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

Talent Identification and the Role of Volunteer Motor Experience in their Success in Entrance Exams for Physical Education

A. Farahani¹, S. Seraj²

1. Professor of Sport Management, Payame Noor University of Tehran*

2. Ph.D. Student of Sport Management, Payame Noor University of Tehran

Received: 2012/11/23

Accepted: 2013/04/28

Abstract

The purpose of this research was Talent Identification and the Role of Volunteer Motor Experience in their Success in Entrance Exams for Physical Education. The present study is a descriptive and survey and the sample is contains 710 subjects 89-90 years of PNU that have been selected as a stratified random. For data analysis was used from Kolmogorov-Smirnov, Leven, Mann-Whitney U and independent t-test. The results showed that volunteers with high school education in physical education have higher Motor- physical ability and talent than other. There is no statistically significant difference about endurance of the shoulder girdle muscles and abs, agility of volunteers with high school education in physical education than other but muscular force of volunteers with high school education is higher than other. The results of this analysis are important in terms of limiting the acceptance of physical education students in higher levels is not an acceptable idea and continuation of the current trend of free entry to physical education discipline from other disciplines provides better absorption of sports talents in this discipline.

Keywords: Motor Experiences, Talent Identification, Entrance Exams, Physical Education

---

---

* Corresponding Author

Email: Afarahani@pnu.ac.ir